

Carrer Nou del Teatre, 16 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.girona.cat
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

EL REGRESO DE LAS GOLONDRINAS

Yin Ru Chen Yan

Xina, 2022

Direcció: Li Ruijun

Guió: Li Ruijun

Intèrprets: Wu Renlin, Christina Hai,
Guangrui Yang, Dengping Zhao

Gènere: drama

Durada: 131 minuts

Idioma: mandarí

Subtítols: castellà

Data d'estrena: 14/07/2023

El regreso de las golondrinas

Hi ha uns versos, potser els més famosos que va escriure el G.A. Bécquer, que diuen "volverán las oscuras golondrinas / en tu balcón sus nidos a colgar". El poema, que sempre m'ha semblat que té un cert to d'amenaça, acaba demanant al destinatari de la reprimenda que es desenganyi, que com el poeta li ha volgut, mai ningú li voldrà. I les orenetes que es van aprendre els seus noms, que són el símbol del seu amor, no tornaran. D'alguna cosa semblant ens parla *El regreso de las golondrinas* del Ruijun Li, que en anglès s'ha titulat *Return to Dust*, que vol dir "retorn a la pols" i que em porta a pensar en altres versos molt més simpàtics, del final de *l'Amor constante más allá de la muerte* del Francisco de Quevedo, que conclouen rotundament: "polvo serán, más polvo enamorado". Amor constant també més enllà de la vida.

A la pel·lícula de Ruijun Li, que va passar el 2022 per la Berlinale i que va guanyar l'Espiga d'Or a la SEMINCI de Valladolid, tot comença amb el contrari a l'amor, que és un matrimoni concertat. Una dona amb problemes de salut, la Guiying (Hai Qing), i un pagès al qual ni tan sols es refereixen pel seu nom sinó per la seva condició de quart germà (Renlin Wu), són expulsats primer de les seves respectives famílies i després de la seva llar. Fins i tot en algun moment arriben a ser expulsats dels seus propis cossos, com quan se'ls força a contraure matrimoni o quan ell es veu obligat a donar la seva sang. L'explotació és una cosa que és present tot el temps: també la que s'autoinfligeixen a la vida al camp, que és on transcorre gairebé tota la història. La Xina rural que el Ruijun Li mostra no és gens complaent amb la política oficial del règim i, encara que pot ser que ja no ens sorprengui, la misteriosa desaparició de la pel·lícula de les plataformes de streaming xineses deuria almenys alertar-nos del perill i l'estupidesa de la censura cultural.

El regreso de las golondrinas podria ser considerada també com un acte de resistència – o de resiliència – des del seu propi contingut: entre tota l'hostilitat que comporta la vida a l'entorn rural xinès, el Ruijun Li aconsegueix rescatar algunes imatges realment precioses a partir de la màxima austeritat.

La càmera es mou el necessari per a enquadrar els seus personatges. Els canvis de pla gairebé sempre són per a indicar una el·lipsi. La llum té quasi tot el temps un to crepuscular malgrat el pas de les estacions, com si la vida en el camp tingués també alguna cosa d'invariable i també alguna cosa d'etern retorn. D'aquí el retorn de les orenetes o la volta a la pols, que venen a ser el mateix. Potser pot haver-hi una mena de romantització de la pobresa o fins i tot una mica d'ingenuïtat en aquesta idea que l'amor, com el blat, pot germinar en els llocs més inhòspits si es treballa prou. La parella comença distanciada, però a poc a poc es va acostant, com si l'amor fos també una qüestió de freqüència. Però la vida sempre és complexa i *El regreso de las golondrinas* tampoc fuig dels cops del destí. En tot cas, si l'amor sorgeix i deixa marca és perquè probablement sempre va estar present, manifestant-se en els petits gestos. A França hi ha una expressió que diu que el matrimoni és com una fortalesa assetjada: els que estan fora volen entrar, i els que estan dintre volen sortir. L'escriptor Qian Zhongshu va nomenar així la seva novel·la més important, potser la que és una de les millors de la literatura moderna xinesa. En ella, el Zhongshu retratava la decadència de la societat xinesa. Aquí, el Ruijun Li ens parla també d'un amor constant més enllà de l'adversitat.

Daniel Pérez Pamies

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona